पशब्देऽधिकमुक्तम् । "भवेदभिनयोऽवस्थानुकारः स चतुर्विधः । आङ्गिकोवाचिकश्चैवमाहार्य्यः सात्विकस्तथा" सा०द०उक्ते नटादिभिरात्मनि कर्त्तव्ये रामाद्यारोपहेतुके ८अभिनयभेदे च । आ+हृ-कर्म्मणि ण्यत् उपसर्गयोगात् ९भक्ष्ये "आहार्य्यं षड्विधं भक्ष्यमित्यादि" भाव० प्र० ।

आहाव पु०आ+ह्वे+घञ् संप्रसारणे वृद्धिः । कूपसमीपे गवादीनां जलपानाय प्रस्तरादिना रचिते(खाल) १ क्षुद्रजलाशये निपाने "प्राविशन्नाहवप्रज्ञा आहावमुपलिप्सवः" भट्टिः ।"आहावमुदकाधारम्"जयम० "निपानमाहावः" पा०। २युद्धे । भावे घञ् । ३आह्वाने आ+हु-आधारे घञ् । ४अग्नौ । "नाभिं यज्ञानां सदनं रयीणां महामाहावमभि संनवन्त" ऋ० ६,७,२ । आहूयतेऽस्मिन्नाहावमग्निम् वृष्ट्युदकधारणमाहावं निपानास्थानीयं वा" भा०। आ+ह्वे-भावे करणे वा घञ् । ५मन्त्रविशेषेणाह्वाने ६आह्वानसाधने मन्त्रभेदे च "आदौ निविद्धानीयानां सूक्तानामनेकञ्चेत् प्रथमेष्वाहावः" आश्व०श्रौ० । "तस्यानेकत्वे प्रथम एवाहावः"वृत्तिः"तृतीयसवने शस्त्रादिष्वाहावः आश्व०श्रौ० । "एषु आहावः प्रातःसवनेन शास्त्रादिषु" आ०श्रौ०। "एषु स्थानेषु ऋगक्षरेणाह्वाने विहिते शोंसावोमित्यनेनैवाह्वानं कुर्य्यात् नान्येनेति नियम्यते" वृत्तिः "शों सामों दैवेत्याहावे"आश्व० श्रौ० प्रतिगरसंज्ञार्थमिमे सूत्रे ।

आहिंसि पुंस्त्री अहिंसस्यापत्यम् इञ् । अहिंसकापत्ये ततः युवापत्ये फक् तौल्व०तस्य न लुक् । आहिंसायनः तत्पौत्रे ।

आहिक पु० अहिरिव कन् स्वार्थे अण् । १केतुग्रहे हेमच० तस्य सर्पतुल्याकृतित्वात्तथात्वम् ।२पाणिनिमुनौ च त्रिका०।

आहिच्छत्र त्रि०अहिच्छत्रदेशे भवः अण् । अहिच्छत्रदेशे भवे

आहिण्डिक पु० निषादेन वैदेह्यां जनिते अन्त्यजवर्णसङ्करभेदे "आहिण्डिको निषादेन वैदेह्यामेव जायते" मनुः । "बाह्यसंरक्षणादावाहिण्डिकानाम्" औशनससूत्रोक्ता तद्वृत्तिर्ज्ञेया ।

आहित त्रि० आ+धा-क्त ह्यादेशः । १न्यस्ते, २स्थापिते, ३अर्पिते । "व्यावर्त्तनैरहिपतेरयमाहिताङ्कः" किरा० ४कृते,५कृताधानसंस्कारे च "प्रणीताश्चाप्रणीतश्च यथाऽग्निदैवतं नृणाम्" मनुव्या० "आहितोऽनाहितोवाग्निरिति" कुल्लू० । [विख्याते २न्यस्तचिह्ने च ।

आहितलक्षण त्रि० आहितं उक्षणं यस्य । १गुणादिद्वारा

आहिताग्नि त्रि० आहितोऽग्निर्येन । वेदमन्त्रादिना कृतसंस्काराग्नियुक्ते तदाधानप्रकारः आधानशब्दे ७०८ पृष्ठे उक्तप्रायः । आश्व०श्रौ० २प्र० २क० विस्तरेणोक्तः । "न दर्शेन विना श्राद्धमाहिताग्नेर्द्विजन्मनः"मनुः।"गुरोरपीदं धनमाहिताग्नेः" रघुः । "आहिताग्निः सन्नव्रत्यमिदं चरेत्"तैत्ति०"न वाऽऽहिताग्निनानृतं वदितव्यम्" शत० ब्रा० २,२,२,२० । "देवान् वा एष उपावर्त्तते य आहिताग्निर्भवति" ऐत०ब्रा० । आहार्य्येणैवानाहिताग्निम्"आश्व०श्रौ०। वा परनिपाते अग्न्याहितोऽप्यत्र ।

आहिताग्निगण पु०पाणिन्युक्ते वा परनिपातार्थे शब्दसमूहभेदे । स च गणः आहिताग्नि जातपुत्र जातदन्त जातश्मश्रु तैलपीत घृतपीत मद्यपीत ऊढभार्य्य गतार्थ" "आकृतिगणः तेनान्येऽपि" सि०कौ० ।

आहिति स्त्री आ+धा क्तिन् ह्यादेशः । १स्थापने २आधाने मन्त्रेणाग्न्यादेः संस्कारे ३आहुतौ च ।"तस्मिन् यत्किञ्चात्यादध्यादाहितय एव ताः आहितयोह वै ता आहुतय इत्याचक्षते"शत०ब्रा०१०,६,२,२२, । [(सापुड़े) ।

आहितुण्डिक त्रि०अहितुण्डेन दीव्यति ठक् । व्यालग्राहिणि

आहिमत त्रि० अहिमतोऽदूरभवः अण् । सर्पविशिष्टदेशादूरभवे ।

आहुक पु० यदुवंश्ये क्षत्रियभेदे स च वसुदेवएव । "केशवोऽपि मुदा युक्तः प्रविवेश पुरोत्तमम् । पूज्यमानो यदुश्रेष्ठैरुग्रसेनमुखैस्तथा । आहुकं पितरं वृद्धं मातरंच यशस्विनीम् । अभिवाद्य बलञ्चैव स्थितः कमललोचनः"इति भा० सभा०२अ० । अत्र केशवपितृत्वेन कीर्त्तनात् वसुदेवस्य नामान्तरत्वं तस्य प्रतीयते "एवं आहुकश्चाहुकी चैव ख्यातौ ख्यातिमतांवरौ" हरि० ३८अ०। एवमाहुकिन् तद्वंश्ये क्षत्रिये पु० ।

आहुत न० उद्देश्यस्याभिमुख्येन साक्षादेव हुतं दत्तम् आ+हु-क्त । गृहस्थकर्त्तव्येषु पञ्चसु यज्ञेषु १मनुष्ययज्ञे, २भूतयज्ञे चेत्यन्ये । कर्म्मणि क्त ।३आभिमुख्येन हुते देवादौ त्रि०

आहुति स्त्री आ+हु-क्तिन् । देवोद्देशेन मन्त्रेणाग्नौ हविःक्षेपे । "अग्नौ प्रास्ताहुतिः सम्यगादित्यमुपतिष्ठते"मनुः । "वेत्थ सौम्य ! यथा पञ्चम्यामाहुतावापः पुरुषवचसो भवन्ति" छा०उ० । "प्रातराहुत्यां हुतायां पूर्णाहुत्यन्ते वरदानम्" कात्या० २०,१,२०। "जुहुयात्सर्पिराहुतीः" मनुः "प्राणाद्याहुतिपञ्चकम्" स्मृतिः। आहूयते कर्मणि क्त ।२आहूयमाने हवनीयद्रव्ये हविरादौ ।"पुनानं पवनोद्धूतैर्धूमैराहुतिगन्धिभिः"रघुः।"ब्रह्माहुतिहुतं यच्च"मनुः।